

קובץ

האור לחיים

שנה
שישית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת תצוה תשפ"ג
פרשת זכור - פורים

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:56	18:15	* 17:23	ת"א
18:52	18:12	17:20	חיפה
18:53	18:13	17:21	ב"ש
18:54	18:14	17:23	

* לנוהגים 40 דק': 17:03

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455** **02-5380014**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת תצוה תשפ"ג - פרשת זכור - פורים

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהריד" - חומש שמות

1 ..... קשוט עצמך, ואחר כך קשוט אחרים

פרשת זכור:

7 ..... פרשת זכור

פורים:

11 ..... ביאור מגילת אסתר

קשוט עצמך, ואחר כך קשוט אחרים

את תרומת המשכן בלבד - זהב וכסף ונחושת, שמן למאור, אבני שוהם ואבני מילואים ושאר צרכי המשכן. כל התרומות הללו, גדולות ורבות ככל שתהיינה, אינן חלק מעצמותו, אלא חיצוניות לו. הוא השתוקק לתרום את עצמו ובשרו, ורצה למסור את כל כולו לה' יתברך.

וכי הקב"ה צריך את כספנו וזהבנו? הרי הכל שלו, והכל משלו - "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם ה' (חגי ב, ח). אכן כן! מלבד תרומות המשכן, הקב"ה רוצה דבר, שהוא מעל לכל - "וְאַתָּה". אומר לו הקב"ה: אני רוצה אותך! אני מקבל את הרצון ואת המוכנות שלך להקריב את עצמך למשכן ה' כחלק מתרומת המשכן.

וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שמות כו, ב). פרשת תצוה אינה מתחילה כמו שאר הפרשיות במלים: "וַיִּדְבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה", "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה", או "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה", אלא מיד "וְאַתָּה תִּצְוֶה". מדוע?

מדוע?

בפרשת תרומה נצטוו ישראל להרים את תרומתם למען בניית משכן ה'. כאשר שמע משה רבנו על ציווי בניית המשכן, התמלא

התלהבות דקדושה, ורצה לתת מעצמו למען המשכן, הוא חפץ שהכל יהיה ממנו ואמר: אם כך הוא רצון הבורא יתברך, רצוני שהדבר יתקיים על ידי!

משה רבנו לא הסתפק בכך שיתרום

"אינו דומה אדם שעמל

ותיקן את עצמו.... למי

שעדיין לא עמל מספיק

על התורה ועל יראת

השמים שבו, והוא

כבר הולך להשפיע על

הציבור

לכאורה, משה רבנו, שהגיע לתכלית התיקון - די לו במה שיצווה אחרים. אך מן המילים "וְאַתָּה תִּצְוֶה". למדים בעלי המוסר יסוד גדול בעבודת ה': על האדם לבדוק ולתקן את עצמו, בטרם ינסה לשנות אחרים ולהנכם.

"וְאַתָּה" - קודם כל תבדוק את עצמך, ורק אחר כך "תִּצְוֶה" אחרים ותורה להם לבדוק את עצמם ולשנות את הדרוש.

על דרך זו אפשר לפרש את מצות התורה: "הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ" (ויקרא יט, יז) - קודם כל "הוֹכֵחַ" את עצמך, ורק אחר כך "תּוֹכִיחַ" את האחרים, כדרך שאמרו חכמינו ז"ל (בבא מציעא קז ע"א) "קשוט עצמך", ואחר כך "קשוט אחרים".

חז"ל (בבא בתרא ט ע"א) אמרו: "גדול

וזהו אינו חלק פשוט, אלא החלק החשוב והמובחר ביותר.

לכן, כל המשכן כולו עמד על משה. גם אם אלפי אנשים היו באים להעמיד את המשכן, הם לא היו מצליחים. הם יעמידו - והוא יפול, יעמידו ויפול... מי הצליח להקימו? אדם אחד - משה רבנו: "וַיִּקֶם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן" (מ, יח).

מדוע? במה הוא זכה?

משה רבנו היה מוכן לתת למשכן את נשמתו ואת חייו, את גופו ועצמותו. ראה זאת הקב"ה ואמר: אתה, משה, אינך צריך להביא לי יותר דבר, שהרי מסרת לי את כל גופך ונשמתך. ולכן אני מחשיב אותך כאחד מעמודי המשכן! תפקידך הוא רק לצוות אחרים להתנדב - זהו, "וְאַתָּה תִּצְוֶה".

המעשה יותר מן העושה".

יותר, ודבריו נשמעים? בזמן שהם באים "מן העושה" - מאדם, ששינה את עצמו, והוא בעצמו מקיים את הדברים, ורק אחר כך מוכיח אחרים ומשנה אותם.

ומפרסמת המימרא של אחד מגדולי הדורות, שאמר על עצמו, שכשהיה צעיר לימים חשב לתקן את העולם כולו והשתדל לעשות זאת, אולם ראה שאין חפצו עולה בידו. אז חשב, שאומנם את כל העולם אין ביכולתו לתקן, אך אולי את כל בני עירו יוכל לתקן. משראה שגם זאת אינו מסוגל - החליט שהוא עובד על תיקון שלמות עצמו, וממילא נוכח לראות שכל העולם נהיה מתוקן.

כוונת הדברים בפשטות היא, שאדם שגורם לאחרים לתרום ולעזור - שכרו גדול יותר מן התורם בעצמו, שהרי למרות כל נדיבות ליבו יש גבול לנתינה שהוא בעצמו יכול להעניק. לכל היותר, יכול הוא לתת סכום השווה לתרומתם של חמישה או אפילו של עשרה אנשים, אך התרמת אחרים - אין לה גבולות, וכשהוא מדבר על לב אנשים שיתרמו ו"מעשה" אחרים, הוא תורם יותר מן ה"עושה" בעצמו. אך אפשר לדרוש זאת, גם על פי היסוד שהתבאר לעיל: "גדול המעשה יותר" - אימתי אדם שמדבר עם אחרים גדול

אתת מתנות לאמיונים

מהידור רב!

בכל שנה, בעיצומו של יום הפורים,

מוסדות "אור החיים" מחלקים

מעות "מתנות לאביונים"

למשפחות נזקקות ולאברכים צמלי תורה

התקשרו עוד היום, ותזכו גם אתם

לקיים מצווה זו בהידור רב!

ניתן לצאת ידי חובה
גם לפרושים
וגם למוקפים

02-5000455

בלב השומעים, ודבריו נשמעו מחמת
יראת השמים שהיתה בו.

באחד משיעוריו דיבר מרן זצ"ל
בחריפות על נושא הטלויזיה, אשר
כל גדולי ישראל אסרו את השימוש
בה, והתבטא כי אדם המחזיק מכשיר
זה בביתו, מכניס את הסיטרא אחרא
לביתו, ואין זה אלא ככלב רע בתוך
ביתו של אדם, וכבר "רבים חללים
הפילה ועצמים כל הרוגיה".

לאחר השיעור ניגש אליו אחד
השומעים - יהודי שבמשך היום נהג
לעבוד למחייתו - "יֵצֵא אָדָם לְפַעֲלוֹ
וְלַעֲבֹדְתוֹ עֲדֵי עָרֵב" (תהלים קד. כג),
ובלילה היה מגיע בקביעות לשיעורי
הרב - ושח לו בצער, שהוא, מצידו,
מוכן לזרוק את הטלויזיה מן הבית,
אך מה יעשה? אשתו אינה מוכנה לכך
בשום אופן.

מרן שמע על הבעיה ואמר בפשטות:
"לך לביתך, ותאמר לאשתך שעוד
מעט אני מגיע לבקר אתכם". היהודי
ההמום ניסה להתנגד, ולומר שאינו
מסכים להטריח את הרב, והציע

וְאַתָּה תִּצְוֶה - קודם עליך לדאוג לתקן
את עצמך, ואחר כך תצוה על אחרים
ותתקן אותם.

זהו שאמרו רבותינו (ברכות ו ע"ב): "כל
אדם שיש בו יראת שמים, דבריו
נשמעים" - אינו דומה אדם שעמל
ותיקן את עצמו, עלה ונתעלה בתורה
וביראה, והגיע לרמה שיש בו יראת
שמים, ורק אחר כך הלך להשפיע על
הציבור - למי שעדיין לא עמל מספיק
על התורה ועל יראת השמים שבו,
והוא כבר הולך להשפיע על הציבור.

מורנו ורבנו עטרת ראשנו, הדר
תפארת עם ישראל, רבנו עובדיה יוסף
זצ"ל, היה דוגמא חיה לכך. כל כולו היה
מלא יראת שמים. הוא חי את התורה
ומסר את נפשו למען זיכוי הרבים
ולמען קדושת וטהרת עם ישראל.
משום כך זכה שדבריו יתקבלו על לב
השומעים באופן מופלא. אינה דומה
השפעתו של סיפור שסופר מפי מרן
זצ"ל, להשפעתו, כשסופר על ידי רב
אחר. הוא הצליח להחדיר את הדברים

מספר מילים.

כשהגיעה, פנה אליה הרב ואמר:
"אשריך! חברותיך יכולות לקנא
בעולם הבא שלך! את שולחת את
בעלך ללמוד תורה, ומקבלת שכר
כנגדו לעולם הבא. דעי לך, שגם אם
הוא נרדם בשיעור, את מקבלת שכר
על משך כל הזמן שבו היה בשיעור."

"אבל", הוסיף מיד, "התברכתם
בילדים קטנים, ואת הטלוויזיה אי
אפשר, כידוע, לנעול במפתח. אם כך
אין שום דרך למנוע באופן מוחלט
מהילדים לצפות במכשיר הזה, והם

שאולי יוכלו הם לבוא לבית הרב, אך
הרב התעקש לבוא אליהם.

בלית ברירה מיהר היהודי לשוב
לביתו ולהכינו לקראת ביקורו החשוב
של מרן הראשון לציון. אשתו הביטה
בו בחוסר אמון מוחלט, והיתה
משוכנעת שהוא חומד לה לצון... עד
ששמעה את הדפיקות בדלת, וראתה
את הנכנס פנימה.

מרוב בהלה ופחד היא ברחה
למרפסת, אך עד מהרה הגיע בעלה,
והעביר לה את בקשת מרן - לבוא אל
הסלון, משום שהוא רוצה לומר לה

זה יתנו כל הערב על הפקדים פתחית השקל
בשקל הדגש עשרים ציה השקל
מחצית השקל תרופה לה

זכר למחצית השקל
למוסדות אור החיים והסנה יותר נתנה? ...

26 ש"ח לנפש
המחמיר לתת 32 ש"ח
שיעור הכסף המיוקס כולל המיסים) תבוא עליו ברכה
לפרטים ולדנרמוזת: 02-5000455

"האם יש כאן יהודי שברשותו רכב?"
 - החזיר הרב בשאלה. כשנענה בחיוב,
 ביקש, שיקחו אותו לבית אותו יהודי.
 באותה שעה שהתה בבית רק אם
 הילדים. נקל לשער את הרגשתה,
 כאשר פתחה את הדלת לקול
 הנקישות, וראתה את העומד
 מאחוריה.

היא הביטה ברוב המומה, אך הוא דיבר
 איתה בטבעיות על הזכות הגדולה
 שתהיה לה ולבעלה, אם בניהם ישבו
 ויעסקו בתורה. תוך רגעים אחדים
 שינתה היא את דעתה הקודמת מקצה
 לקצה, וכשהגיע בעלה הפעילה את
 כל כוח השכנוע שלה, עד שרשם את
 שני הילדים לתלמוד התורה החדש
 שנפתח.

ואלו הן רק דוגמאות אחדות, מתוך
 רבות, על ירא שמים שדבריו נשמעים
 ומתקבלים!

עלולים להיחשף לתכנים שאינם
 טובים וראויים".

עוד בטרם הספיק לסיים את דבריו,
 החלה האשה להנהן בראשה, והודיעה
 כי היא מוכנה לזרוק את המכשיר מן
 הבית עוד באותו לילה. היא הוסיפה
 להתנצל ולבקש את סליחת הרב, על
 שהטריחה אותו לבוא לביתם.

כיוצא בזה, לפני עשרות שנים ניגשו
 אל הרב זצ"ל, לאחר שיעורו הקבוע,
 כמה מתושבי שכונת "הר חומה"
 שבירושלים, וסיפרו כי ברצונם
 לפתוח תלמוד תורה בשכונתם, אך
 חסרים להם שני תלמידים. באזור
 מגוריהם מתגורר יהודי שומר תורה
 ומצוות שלו שני בנים, אך הוא
 מתעקש לא לשלוח את בניו ללמוד
 בתלמוד תורה.

"האם יש באפשרות הרב להשפיע
 עליו בדרך כלשהי?" - שאלו.

פרשת זכור

בפסוקים שקדמו לפרשת 'ויבוא עמלק', נאמר "וַיַּחֲנוּ בְּרַפְיִדִים" (שמות י"א). ומכאן למדו רבותינו את סיבת בואו של עמלק להילחם בעם ישראל - עמלק בא לאחר שרפו ידיהם מן התורה (בכורות ה"ב).

רבותינו מסבירים שלעם ישראל היה מתחילה 'חום והתלהבות' בעת שלמדו וקיימו את התורה. אך כשאר הגיעו למקום שנקרא 'רפידיים' - נתקררו.

בעת שרפו ידיהם של ישראל, הצליח עמלק להיכנס איתם במלחמה ולקררם באמונה ויראת שמים.

עמלק גרם לעם ישראל רפיון ידיים. "וַיַּחֲנוּ בְּרַפְיִדִים" (שמות י"א), רפיון ידיים מהתורה.

מה פירוש? הם למדו וקיבלו את התורה ממשה רבינו - אבל בעת שהיו צריכים לקיים את הדברים בפועל, היתה אצלם קרירות מסויימת... (לפי

מדרגתם אז).

זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֶק בַּיּוֹם
בַּיּוֹם הַזֶּה בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם (דברים כה, יז)

השבת אי"ה נקיים מצוה חשובה של קריאת 'פרשת זכור'.

כל קריאות התורה במשך השנה אינם אלא מדרבנן. ואילו פרשת זכור, מצוותה מן התורה (ויש אומרים שגם פרשת פרה חייבה מהתורה).

עמלק היה הסמל של הכפירה בקב"ה. כל מטרתו היא לכפור ולהראות, חלילה, שאין כלום.

את הקרירות הזו מהאמונה בה', החדיר עמלק.

למרות שכל העולם ידעו ושמעו על הניסים שנעשו לעם ישראל ביציאתם ממצרים, "שָׁמְעוּ עַמִּים יְרֻזוּן חֵיל אָחֳזוּ יִשְׂרָאֵל פְּלִשְׁתִּים" (שמות טו, יד) - בא עמלק וקירר את הכל - "מתרחשים דברים ומקרים בעולם... אין צורך לפחד מעם ישראל...".

עמלק גרם להפחתת הפחד והיראה מה' בעולם.

אלא שישנם שני סוגי לימוד:

לימוד תורה שאדם לומד לתענוג. מתענג מהתורה. ברוך ה'. טוב מאוד, סוף סוף הוא לומד תורה...

אבל "לקיים"?! בשבילו זה 'ענין אחר'... - בלימוד תורה כזה אין כל חשיבות וגדולה.

לעומת זאת, כשהאדם קם מהספר, ומחשב ברעיונו כיצד יכול הוא לקיים את אשר למד, או כאשר לומד איזו מידה טובה או הלכה - מחפש כיצד יכול לקיימה - בזה הוא מקיים את התכלית של לימוד התורה.

מתי אמרינן שהלימוד עצמו הוא הגדול? - כשהוא מביא לידי מעשה.

אך כאשר אין הדבר כן, אלא להיפך ח"ו - נוח לו שלא נברא...

אפילו כשהאדם לומד את המשנה של "שור שנגח את הפרה" (בבא קמא פרק ה) - צריך להתבונן כיצד יכול הוא לקיים את הלימוד.

התורה באה להורות לנו את הדרך, את החוקים והמשפטים אשר נעשה. וכל הלימוד צריך להיות על מנת לקיים.

צריכים אנו להבין, מה פירוש "רפיון ידיים"...

מה שייכות 'הידיים' אל התורה? הרי האדם לומד תורה באמצעות המוח והפה. וכי לומד הוא עם 'הידיים'!? רפיון ידיים, פירושו "המעשה עצמו", קיום הלימוד למעשה.

בגמרא בקידושין (מ:) כתוב "גדול תלמוד שהתלמוד מביא לידי מעשה". וכן אמרו רבותינו "לא המדרש עיקר אלא המעשה" (אבות א, יז) - משמע שהעיקר הוא המעשה.

ואילו במסכת פאה (א, א) אמרינן "וְתִלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגְדַּת כָּלֶם". משמע שהתלמוד תורה הוא העיקר. וכן אמרינן "יְקָרָה הִיא מִפְּנֵינִים וְכָל חֲפָצֶיהָ לֹא יִשּׁוּוּ בָּהּ" (משלי ג, טו), שאפילו חפצי שמים לא ישוו בה.

א"כ צריך להבין מה הוא העיקר, הלימוד או המעשה?

ודאי שלימוד התורה הקדושה הוא הדבר הגדול.

עלינו לפחד ולהישמר מכל טיפה של חוסר מורא או חוסר יראת שמים, חוסר דבקות בקב"ה או חוסר אמונה כלשהו בה' - כי כל אלו בחינת 'העמלק'.

ברגע שתימחה מידה זו מקרבנו (דבר שבאפשרותנו לקיים גם היום, למרות שאין אנו יודעים מי הוא 'העם העמלקי') - יקויים בנו "כִּי מָחָה אֶמְחָה אֶת זֵכֶר עַמְלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם", ה' יתברך ימחה את עמלק מלמעלה. בבחינת ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תִּתְּחַרְשׁוּן (שמות יד, ד).

באחד המקומות התקיים קורס לימוד שחייה לילדים קטנים.

המדריך, בסיום ההדרכה, העמיד את הילדים ליד שפת הבריכה, ואמר להם: 'עכשיו תקפצו למים!'

זה הלימוד שאנו צריכים ללמוד מקריאת פרשת 'ויבוא עמלק'. לזכור את הסמל של עמלק - שבא על 'רפיון ידיים'. ומאידך לזכור גם את ההשלכות שפעלו פעולותיו ומעשיו אצל עם ישראל.

כאשר האדם מקיים את המצוות בזריזות, ומאידך בזהירות שלא לבוא לידי עבירה וכו' - פעולות אלו נובעים מפחד ויראה מה'.

וכשאדם נחלש מעט מהיראה, כשיש בו רפיון מעט, יכול להגיע ח"ו עד לכפירה.

את "הזכירה" הזו, הרושם שהשאיר עמלק בתוכנו, מצווה אותנו ה' למחות.

אתת לתנות לאביונים

מהידור רב!

בכל שנה, בעיצומו של יום הפורים,
מוסדות "אור החיים" מחלקים
מצות "מתנות לאביונים"
למשפחות נזקקות ולאברכים עמלי תורה

**התקשרו עוד היום, ותזכו גם אתם
לקיים מצווה זו בהידור רב!**

ניתן לצאת ידי חובה
גם לפרושים
וגם למוקפים

02-500455

שימחה את זרעו מן העולם!

עמלק בעצם רצה למחוק ולבטל את מסירות הנפש של אברהם אבינו שנכנס לכבשן האש, והיה הראשון שהביא את אמונת ה' ונטע אותה בעולם.

לכן עמלק הרשע שרצה למחוק זאת, דינו שימחה מן העולם!

הלימוד שאנו צריכים ללמוד מפרשה זו, כיצד היא מסירות הנפש להקב"ה הצריכה להיות לנו!

'לקפוץ לבריכה!' - כל מה שמוטל עלינו לעשות הוא 'לקפוץ לתוך המים'... - תקפוץ, והקב"ה יהיה בעזרתך - אחרי 'הקפיצה' אתה כבר תלמד 'לשחות', אך בלי הקפיצה לא תוכל להצליח!

עיקר ה-"תמחה" בקריאת פרשת זכור הוא 'אַתְּ אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמֶלֶק'... - את הפגם והחטא, את חוסר היראה והקרירות - ולמחותו לגמרי מקרבנו, בלי להשאיר שום זכר!

הילדים המבוהלים התנגדו ואמרו שאינם יכולים, מפני שמפחדים הם להיכנס.... וכך נשארו הם עומדים במקומם.

המדריך לא ידע מה לעשות באשר להתנגדותם, עד שייעץ לו אחד מחבריו, שפשוט - ידחוף אותם פנימה לבריכה ואז יראה כיצד הם שוחים בכוחות עצמם!...

והוסיף החבר: אם לא תדחוף אותם, הם ישארו עומדים על שפת הבריכה ולא ילמדו לעולם לשחות.

ומסיפור זה נוכל ללמוד את הנמשל לעניין "עמלק".

לפני שהגיע עמלק, לא היתה שום אומה ולשון שהעזו להילחם בישראל.

אך עמלק 'מסר נפש' - נכנס לכבשן האש ויצא למלחמה למרות הסכנות שהיו בעניין... (פשוט קפץ למים הרוותחים, והסיר את הפחד שהיה קיים אצל כל אומות העולם (דברים כה, יח).

עמלק מסר נפשו לשם אפיקורסות, לכפירה בה', ולכן הקב"ה נשבע

ביאור מגילת אסתר

רבותינו אומרים, שחלק מהשרים הזהירוהו מהיהודים - למרות היותו מולך ושולט עליהם, בכל זאת, בתום שבעים שנה לגלותם, הם יחזרו לארצם, וימליכו מלך אחר עליהם, ומאותה העת, לא יהיה מלך שיוכל לשלוט עליהם... - שהרי נבוכדנצאר שהיה אף הוא שליט על כל העולם, בקושי הצליח לנצחם.

אחשורוש פחד, הוא התחיל לחשוב על דרך שבה יוכל להביס את היהודים - אך הוא לא ידע כיצד לעשות זאת.

אמרו לו שריו: תדע לך, אלוקיהם של אלו שומר עליהם כל הזמן - וזאת, רק כשהם הולכים בדרכיו - אך כאשר הם חוטאים לפניו, נמסרים הם לידי האומות.

לפיכך יעצוהו לעשות משתה, שיוכלו כולם להגיע אליו ברצון, בלא אונס, כדי שלא תהא להם טענת "אנוס רחמנא פטריה" (נדרים כו ע"א), וזה מה שכתוב: "וְהַשְׂתֵּיהָ כְּדַת אֵין אַנְס" - שכל אומה ואומה תביא את איש הדת שלה, שהוא יפקד לנהל את מהלך הסעודה

"וַיְהִי בַיּוֹם אַחְשֵׁרוּשׁ הוּא אַחְשֵׁרוּשׁ..."

(אסתר א, א).

למה נקרא שמו אחשורוש? מלמד שכל מי שמזכירו חושש בראשו [זוה לשון המדרש: 'שכל מי שזוכרו חושש את ראשו' (אסתר רבה פ' א, ג) ובגמ' הלשון: 'כל שזוכרו אמר אח לראשו' (מגילה יא.)], אח וראש- מלשון לחוש בראשו] - אחשורוש היה מפחיד את האנשים בפחד נורא, שכל מי שהיה שומע את שמו, תיכף היה נתקף בכאב ראש.

נבוכדנצאר, שמלך הרבה לפני אחשורוש, אסף את כל האוצרות שבעולם והביאם לפרס. והמלך אחשורוש פיזר את אותם אוצרות ועשה משתה לכולם.

"בַּשְּׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ עָשָׂה מְשֵׁתָה
לְכָל שָׂרָיו וְעַבְדָּיו..." (שם, ג).

כל מה שגרם לאחשורוש לעשות את המשתה הגדול, משתה שערך מאה ושמונים יום, אשר החל בראש חודש ניסן - הוא כדי לקנות את לב העם.

נעשה בכשרות מצויינת של בד"ץ "בית מרדכי" -
התפתו והשתתפו באותה סעודה.

והחשש אכן התממש. עם ישראל
נהנו מסעודתו של אותו רשע, ונכשלו.
הפיתוי היה גדול, הריחות הנפלאים
והמראות המדהימים משכו את
ליבם...

בתוך הסעודה, ציווה המלך להגיש
לפניהם בקבוק יין, שמחירו עולה על
חמשת אלפים דולר!...

הדבר סיקרן את היהודים, 'מה כל
כך מיוחד ביין הזה? מדוע מחירו כל
כך מופרז...?', ורצו לטעום מעט, רק
בשביל הטעם... - וכך למעשה גם נהנו
משתיית יין נסך.

כבר אמרו חז"ל (שבת קה ע"ב), כך דרכו
של יצר הרע, היום אומר לו כך, ומחר
אומר לו כך, עד שלבסוף אומר לו
עבוד עבודה זרה - והולך ועובד.

אחשוורוש ציווה לעשות מחיצה בין
הגברים לנשים, כדי שגם היהודים
יוכלו להשתתף, אבל גם זה היה חלק
מהתוכנית, להכשיל את ישראל.

"גַּם וַיִּשְׁתִּי הַמֶּלֶכָה עֲשֵׂתָה מִשְׁתָּה"
משלה בחצר גינת המלך, סמוך

של האומה, לפי "ההשגחה" והכללים
שיאמר.

שמע המלך לעצת שריו, והזמין
את מרדכי היהודי, שהיה רבם של
ישראל, ומינה אותו שיהיה אחראי
על שמירת כשרות היהודים - בד"ץ
"בית מרדכי" - ההשגחה המהודרת
ביותר!...

מרדכי היהודי, שהיה בעל רוח הקודש,
הבין מיד שמדובר בתוכנית שטנית,
שכל מטרתה להחטיא ולקלקל את
עם ישראל באמצעות סעודות אלו,
ולגרום לעם ישראל לפגום עיניהם
בנשותיהם של השרים והפרטמים
שבאו לסעודת בית המלך.

אבל לא היה למרדכי הרבה ברירות...
הוא היה חייב לעשות את ציווי המלך.
לכן, למרות שפיקח על כל הנעשה
לסעודה, שתעשה בכשרות מהודרת
ביותר, כפי שציווהו המלך - בזמנית
הלך אצל היהודים, והזהירם שלא
לאכול וליהנות מסעודתו של המלך
אחשוורוש.

היהודים, מאחר ולא השכילו לרדת
לסוף דעתו, ולא הבינו למה נאסר
עליהם להשתתף בסעודה זו (שהרי הכל

האשה הכי יפה, יטען המלך כנגדם, שהמלכה ושתי היא האשה הכי יפה בעולם, ויקרא לה להיכנס בפניהם רק בכתר מלכות, ללא לבוש, כדי להראות לעמים ולשרים את יופייה.

[כבר אמרו חז"ל (מגילה יב:), בוא וראה מה בין עם ישראל לבין אומות העולם: כאשר הגויים משתכרים - הם כבר שוכחים את עצמם ומעצמם לגמרי... עוסקים הם בעריות ורצח רח"ל.

אבל כשעם ישראל יושבים וסועדים, הם מתחילין בדברי תורה, שירות ותשבחות...]

בכל ששת ימי המשתה, עם ישראל נכחו בסעודתו של אחשורוש, אך ביום השביעי של המשתה, [שחל ביום הכיפורים ושבת] - היהודים כולם הלכו לבתי הכנסת, וקיבלו על עצמם לחזור בתשובה, ולא היה אף יהודי שנכח בסעודה.

[כמה זהירות צריך בדבר הזה... נכנס האדם למסעדה וחושב לעצמו, 'מה אני עושה בזה', כ, אני רק שותה כוס בירה, זה מותר, הכל כשר... ומה איכפת לי מה קורה או מה עושים שם'...]

למקום שבו המלך אחשורוש קיים את משתה הגברים, וכך גרמו להם להיכשל במראה עיניהם, שגם היא לדבר עבירה נתכוונה.

התוכנית השטנית של אחשורוש להחטיא את ישראל הצליחה, היהודים התערבו בגויים ונטמאו בהם.

"וְכִלִּים מִכְּלִים שׁוֹנִים... בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כָּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בְּיָוֶן.. לְהָבִיא אֶת וְשֵׁתִי הַמְּלֶכָה לְפָנַי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת" (שם, ז-יא).

המשתה של אחשורוש ערך שישה חודשים - שלושה חודשים מלאים (ל' יום) ושלושה חודשים חסרים (כ"ט יום). בשבעה ימים האחרונים (שחסרו להשלמת מאה ושמונים ימים) - ערך אחשורוש מסיבה גדולה לכל בני שושן, ובה תכנן להחטיא את ישראל.

מחשבתו הייתה, שלאחר שהאורחים יישתו וישתכרו, יתחילו הם לדבר דברי שטות, ובמהלך הדברים יכשיל אותם במעשה עריות, ר"ל. הוא קבע עם ושתי אשתו, שלאחר שיתחילו המסובים לדבר ביניהם ולהתווכח מי

רבותינו אומרים (מגילה יא ע"ב) שאותו רשע אמר בליבו: עברו שבעים שנה מעת חורבן בית המקדש, ועדיין לא נבנה הבית.

מאחר והנביא אמר שעתידים הם לשוב לארצם לסוף שבעים שנה [לְפִי מְלֵאת לְבָבְךָ לְשָׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם... לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל הַמְּקוֹם הַזֶּה] (ירמיהו כט, י), וכבר עבר זמן זה ועדיין לא שבו - א"כ שוב לא ישובו עוד... - אפשר כעת להוציא את כלי בית המקדש ולהשתמש בהם.

וכך עשה. הוציא את כלי המקדש, וגם כוסות מזהב וכסף וכדו', והשתמש בהם בסעודתו. כל מי שראה את כלי המקדש, נוכח לראות כי כל הכלים לא

אבל האדם לא יודע מה יכול להתפתח... רבים שתו, ורבים נכשלו ולא היה להם אח"כ תקומה. כי בתחילה רק נכנסים למסעדה, ליהנות, 'לשתות מהחבית'... אבל אח"כ מגיע לגדר של "חבית חבית ולא בריך..". (מושאל סוכה מד, ע"ב), ה' ירחם.

צריך להיזהר מדברים אלו מאוד, כבר אמר שלמה המלך, "בְּנִי אַל תִּלְךָ בְּדֶרֶךְ אֶתֶם מִנַּע רַגְלְךָ מִנְּתִיבָתָם" (משלי א, 10) - תרחיק את דרכיך מהמקומות האלה, לא תתקרב לאותם מקומות שנמצאים מרעין בישין. כמה צעירים מסכנים נכשלו, למרות היותם חובשי כיפות... אך מה יעשו שראו מודל לדוגמא מאנשים אחרים, חלקם בעלי זקן, שנכנסו למסעדות אלו בטענה שיש השגחה...]

זו ימינו על העבר על הקודש שהייתם עשויים
לשמור בקרב עשרים ציה השקל
חוצית השקל החיים

אם באור משמיעים על השקלים

בהתקרב חודש אדר וימי הפורים הבעל"ט או פונים אליכם להיראותם
ולחזק את מופעל התורה של מוסדות אור החיים בדרגות קרן התורה,
בתרומתכם

זכר למחצית השקל

למוסדות אור החיים והשנה יותר אתאיזם...

26 ₪ לנפש

המחמיר לתת 32 ש"ח

(שייגור הבספ המוסקס כולל המעשים) תבוא עליו ברכה

לפרטים ולתרומות: 02-5000455

חשובים לידם.

יכולה להגיע - מיד החלה לבזותנו:

מי אתה בכלל שתחליט עליי? הלוא היית בסה"כ שומר הסוסים של אבא שלי (בלשצר)... ובניגוד אליו, אבא שלי היה שותה כמות יין כנגד אלף איש, ולא היה משתטה, ואילו אתה, לאחר כמה כוסות כבר נשתטית...

ושתי המלכה חפצה ללבוש את בגדי הכהן הגדול. מיד לאחר שלבשתם, נדהמו כל השרות והמלכות שהיו שם, מיופיים המיוחד של הבגדים.

אמר הקב"ה, את הבגדים הללו אסור לאף אדם ללבוש, ואפילו לכהן גדול אחר אסור ללובשם, ואת משתמשת בהם?! 'חייך שהבגדים האלה יתנקמו בך'.

מיד... "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יִדְעֵי הָעֵתִים.. " (שם, יג).

ה'חכמים יודעי העיתים' - אלו חכמי ישראל (מגילה יב ע"ב).

אחשורוש קרא להם, כדי לשאול אותם מה עליו לעשות במלכה ושתי על שכך דיברה עליו...

הסתפקו חכמי ישראל מה להשיב, שהרי אם יאמרו לו לוותר ולמחול על כבודו - יתכן ויכעס עליהם, ויחשיב הדבר כביזיון המלך, ויהרוג אותם ח"ו. ואם יאמרו לו להרוג אותה, שמא כשיסור יינו, יברר מי יעץ לו כך לגרום לו הצער - ויהרוג אותם...

זכיון שהבינו שבכל תשובה ששיבו נשקפת סכנה לחייהם, השכילו ואמרו: מיום שחרב בית המקדש, גלתה

מיד כתוב, שאמר אחשורוש "לְהָבִיא אֶת וְשֹׁתֵי הַמֶּלֶכָה לְפָנַי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מְלָכוֹת". יש אומרים שנענשה ופרחה בה צרעת, ויש אומרים שבא המלאך גבריאל והרכיב לה זנב (מגילה יב ע"א) - וכשראתה שכך עלה לה, לא הייתה מוכנה לבוא לפניו.

בתחילה ניסתה להתחמק, בטענה שהיא עייפה ותגיע בזמן אחר - אבל הוא היה עיקש, "לא! עכשיו תבואי!" וַתִּמָּאֵן הַמֶּלֶכָה וְשֹׁתֵי לָבוֹא... וַיִּקְצַף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעָרָה בּוֹ" (אסתר א, יב). מה הסיבה שכל כך כעס עליה?

כשראתה ושתי שאינו מניח לה, ולא מבין את "הרמזים" ששלחה לו שאינה

הקודש שכשושתי תמות, אסתר המלכה תבוא ותמלוך תחתיה.

ולמעשה דניאל, ע"י עצה זו, מסר את נפשו - הוא ידע שהוא נכנס בזה לסכנת מוות, אך לא חש לכך, שהעיקר היה אצלו להציל את עם ישראל.

אמר ממוכן לפני המלך אחשוורוש, "כי יצא דבר המלכה על כל הנשים להבזות בעליהן בעיניהן" (אסתר א, יז) - הנשים יעלו לנו מעל הראש, צריך לטפל בהם'...

ומדוע ייעץ עצה זו למלך? המן מתחילה היה עני - ספר מכפר קרצום (לפני שנהפך להיות קצין במלחמה), לעומת זאת, אשתו (זרש), באה מבית עשירים. לכן היתה לה תחושת עליונות עליו... וכשראה שיש צורך להעניש את ושתי, קפץ על המציאה, וניצל ההזדמנות לתקן תקנה שתועיל גם על אשתו, 'עכשיו יש לי הזדמנות להשפיל אותה'...

יצא דבר מלכות מלפניו וגו'. ונשמע פתגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו כי רבה היא, וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן למגדול ועד קטן (שם, יז-יח).

חכמתנו, ואין אנו יכולים להורות בדיני נפשות... לך אצל עמון ומואב, שהם עדיין יושבים על אדמתם במקומם - הם כבר ישיבו לך עצה טובה...

מיד... "והקרב אליו פרשנא שתד אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן שבעת שרי פרס ומדי. פדת מה לעשות במלכה ושתי.." (שם, יד-טו).

"ויאמר ממוכן לפני המלך והשרים..." (שם, טז).

"ויאמר ממוכן" - זה המן. מה ראה ממוכן לקפוץ בעצה תחילה (שהרי נמנה שביעי בפסוק, ושם נסדר לפי סדר הגדולה)? מכאן שהדיוט קופץ בראש... (אסתר רבה פרשה ד, ו. מגילה יב ע"ב).

ממוכן הוא המן, ונקרא ממוכן, כי לפורענות מוכן (שם).

"בור כרה ויחפרהו ויפל בנחת יפעל" (תהילים ז, טז), המן כרה את הבור, שגרם למיתת ושתי בעצתו, ועי"ז באה אסתר המלכה לבית המלכות, וזה גרם לו לבסוף למות...

יש חולקים ואומרים שממוכן אינו המן. כתוב במדרש שדניאל איש חמודות הוא זה שנתן למלך את העצה להרוג את ושתי, מפני שראה ברוח

יקיימוה ויהרגו את היהודים, יש חשש שמא תיווצר מזה בעיה, ומשכו ידיהם מהדבר...

אך היו שכן קיימו את דברי האיגרת השניה - היו אלו זרע עמלק... [רק הם לבדם היו מתרברבים על היהודים. ואת אותם העמלקים הרגו היהודים. לאחר שהתרחש נס ההצלה הגדול].
העמלקי היה הולך לחנותו של היהודי, ומזכיר לו כי בעוד אחד עשר חודשים החנות של היהודי תהפוך לשלו...
החרב כבר מוכנה אצלו לשחוט אותו.

”וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו יִבְקָשׁוּ לְמֶלֶךְ נַעֲרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מְרָאָה...
לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עֲמָהּ וְאֶת מוֹלְדֹתָהּ כִּי מְרֻדְכֵי צָוָה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תִגִּיד...” (שם ב, ב-ז).

אסתר הייתה באותה העת בגיל שבעים או שמונים שנה, והייתה אשת מרדכי היהודי, [כמו שנאמר "ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת" (שם, ב, ז) - שמרדכי גידלה בתחילה, ולבסוף התחתן איתה].

יש אומרים שאסתר הייתה בין הנשים שנחשבו ליפות העם, ויש אומרים

”אמר רבא אלמלא אגרות הראשונות לא נשת״יר משונאיהן של ישראל שריד ופליט - אמרי: מאי האי דשריד לן להיות כל איש שורר בביתו? פשיטא אפילו קרחה בביתה פרדשכא ליהוי” (מגילה יב ע”ב).

לולי איגרות אלו (שהנשים יתנו יקר לבעליהם), לא היתה תקומה לעם ישראל. אך ע”י אגרות אלו, הגיע פתח להצלת ישראל:

כששמעו העמים את תוכן האיגרת, חשבו כולם בליבם 'איזה מלך הוא?...'
מדוע הוא פוקד שכל אחד צריך להיות שורר בתוך ביתו? הרי זה דבר פשוט, הבעל הוא מנהיג הבית... -
ודבר האיגרת הפך לדבר תמוה אצלם.

לאחר מכן, כשהגיעו האיגרות השניות שנכתב בהם "להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים" - החשיבו את הדברים ל"דברים תמוהים", ולא מיהרו לקיימם. "אין ולאזרפיא בידי" (שבת קיג ע"א ועוד).

למעשה, האיגרות הראשונות החלישו את תוקף האיגרות השניות. הגויים הבינו שהדברים נובעים מהפרעה נפשית, וחששו לקיימם - שהרי אם

כשאסתר נבחרה למלכה, שמה את מרדכי בשער המלך להיות מרואי פני המלך. שם שמע את בגתנא ותרש [שומרי הסף] שדיברו בלשון טורסי ותיכננו להרוג את המלך - כיון שמרדכי היה מיושבי לשכת הגזית וידע שבעים לשונות, הכיר בדבריהם ומסר את הדברים לאסתר, והיא למלך. [זה שנאמר "וַיִּנְדַע הַדָּבָר לְמַרְדְּכַי וַיֵּגֵד לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְמַלְךְ בְּשֵׁם מַרְדְּכַי" (שם, כב)].

"אחר הדברים האלה גדל המלך אַחַשְׁוֵרֶשׁ אֶת הַמֶּזֶן בְּן הַמֶּדְתָּא הָאֲגָגִי..." (ג, א).

ושתי, ברוך ה', נסתלקה מהעולם והומלכה אסתר תחתיה. אך עוון הגדול שהיה בעם ישראל, שנהנו מסעודת אחשוורוש - עדיין

שלא הייתה יפה אלא ירקרוקת, אבל היה לה נשיאות חן (מגילה יג ע"א).

כששמעה אסתר שרוצים לחפש נערה למלך, החביאה את עצמה, אך כשהתחילו החיפושים, אמר לה מרדכי שכנראה משמים רוצים בכך... הזהיר אותה מרדכי שלא תגיד בשום אופן מאיזה משפחה ומאיזה עם היא. הדבר היה קשה עבורה, ופעמים שנכנסה למצב של סכנת נפשות, בהסתירה את מולדתה.

ועם כל זאת, עמדה היא בניסיון ולא הגידה. וזה גרם להצלת עם ישראל.

"בַּיָּמִים הָהֵם וּמַרְדְּכַי יָשָׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ קֶצֶף בְּגָתוֹ וַתִּרְשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמַרְי הַסֶּף וַיִּבְקְשׁוּ לְשַׁלַּח יָד בַּמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרֶשׁ" (ב, כא).

לעילוי נשמת

רחל רוחאם (לאלה) בת נרקיס ז"ל

ר' יצחק ז"ל בן נעימה תתי"

הוא פחד מאוד שמא עם ישראל יחזרו מהגלות לחזרה לארצם ותקום מלכותם, ויחזרו להילחם עימו, ואף יצליחו.

כששמע שיש להמן תוכנית לאבדם ביום אחד, שמח שמחה גדולה עד למאוד - אם יש מישהו שמוכן לעשות את העבודה בשבילו, מצויין...

"אם על המלך טוב יפתח לאבדם ועשרת אלפים פפר פספף אשקול על ידי עשירי המלאכה להביא אל גנני המלך" (אסתר ג, ט). "ויאמר המלך להמן הפספף נתון לך והעם לעשות בו פטוב בפעילך" (שם, יא).

אחשוורוש החזיר להמן את הכסף שאסף, ואמר לו: קח את הכסף בחזרה, תעשה את העבודה, אני לא בעסק איתך...

"ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" (ג, ב). המן רצה שכולם ישתחוו לו. אבל היהודים לא רצו בכך. לכן בכל עת שהיה עובר אצלם, היו מעמידים פנים כאילו הם קוראים בספר ולא ראו אותו...

היה קיים. הם התרגלו לחופשיות וליבראליות שהנהיג המלך. בכל התקופה הזו נשכח מהם עניין בית המקדש והעובדה שהם עדיין בגלות, וגם שכחו את מצוות התורה ואת האיסור לאכול מאכלות אסורות.

מרדכי היהודי היה צועק ובוכה, ומזהיר תינוקות של בית רבן לא להתפתות - אך הצלחתו בדבר היתה מועטת... רוב העם לא שמע לדבריו, בטענה כי עדיין לא הגיע עת גאולתם...

מה עשה הקב"ה? גידל את המן כדי להשיבם למוטב. אומרים רבותינו (מגילה יד ע"א) שגדולה הסרת הטבעת יותר מכל הנביאים והנביאות שהיו לישראל... בשעה שהסיר המלך טבעתו והעבירה להמן, עם ישראל התחילו לפחד ולחזור בתשובה.

ומדוע גידל המלך אחשוורוש דווקא את המן?

המן היה מדבר לשון הרע על ישראל בכל עת (מגילה יג ע"ב), ושאיפתו היתה "להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים ביום אחד".

אחשוורוש השתוקק מאוד להשמידם, ולא ידע כיצד לבצע את מחשבתו,

מרדכי אסף עשרים ושנים אלף תינוקות של בית רבן, שכולם צמו במשך שלושה ימים (מ"ג בניסן עד ט"ו בניסן - לא אכלו ולא שתו, ולא קיימו את מצוות אכילת המצה ושתיית ארבעת הכוסות). וזהו שכתוב "וַיַּעֲבֹר מֶרְדֳּכָי" (אסתר ד, יז) שהעביר את הפסח על עם ישראל בצום.

דבר זה גרם, כביכול, שנדדה שנת מלכו של עולם (מגילה טו ע"ב). וזה מה שכתוב "בַּלַּיְלָה הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמְּלָכָה..." (א, ו).

'בַּלַּיְלָה הַהוּא נִדְּדָה שְׁנַת הַמְּלָכָה וַיֵּאמֶר לְהֵבִיא אֶת סֵפֶר הַזְּכָרֹנוֹת דְּבָרֵי הַיָּמִים וַיְהִיו נִקְרָאִים לְפָנָי הַמְּלָכָה' (א, ו).

נדדה שנת מלכו של עולם (מגילה טו ע"ב).

שאל הקב"ה את מלאכי השרת "מה הם אותם קולות שאני שומע?" (כביכול עשה הקב"ה את עצמו כאינו יודע כדי לעורר זכות על עם ישראל).

אמרו מלאכי השרת לפניו, אלו קולות של תינוקות של בית רבן שלא אכלו ולא שתו. למרות שהיו אימותיהם מביאות לפנייהם כוס חלב לשתות -

המן מצא לזה פטנט. הוא הניח פעמונים בשולי המעיל, (כדוגמת הכהן הגדול, להבדיל, שהיה בבגדו 'פעמון זהב ורימון' שהיה מצלצל בכל עת שהיה הולך, ובזה היו יודעים שהוא עדיין בחיים בעת שנכנס לבית קודש הקודשים).

עכשיו כבר אין תירוצים... כולם היו חייבים להשתחוות...

מרדכי לא כרע ולא השתחוה! ולא זו בלבד אלא היה מכעים את המון, בעת שהיה עובר לידו נשאר זקוף, ואמר לו שיביט ברגלו בכתובת הקעקע החקוקה שם, בה נכתב כי המן מכר עצמו להיות עבד למרדכי...

"וּמֶרְדֳּכָי יָדַע אֶת פֶּלֶאשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מֶרְדֳּכָי אֶת בְּגָדָיו..." (ד, א).

מרדכי ידע שהמלך מכר את עם ישראל להמן, והבין כי אין דרך אחרת אלא לזעוק זעקה גדולה ומרה... וכך יצא מרדכי בלבוש שק והחל לזעוק: "אתם לא יודעים מה שהולך להיות, המן רוצה לבצע השמדה מוחלטת...!"

הדברים עברו מפה לאוזן, והיהודים התחילו לפחד עד למאוד.

ומה עושים היהודים כשהם מפחדים? מתכנסים לבתי כניסיות ובתי מדרשות, לסליחות וזעקות.

דְּבַרֵי הַיָּמִים וַיְהִי נִקְרָאִים לְפָנַי הַמֶּלֶךְ.

”וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֻדְכֵי עַל
בְּגַתְנָא וְתָרַשׁ שְׁנֵי סְרִיסֵי הַמֶּלֶךְ...” (ו, ב).

מהו לשון "וימצא"? לשון "מציאה".
שימשי, בנו של המן, היה סופר
המלך. וכשהיה מגיע להצלת מרדכי,
היה מדלג על שורה זו. אבל השורות
היו נקראים מאליהם ("וַיְהִי נִקְרָאִים לְפָנַי
הַמֶּלֶךְ").

בניגוד לרצונו של סופר המלך, הספר
התחיל לדבר, 'את אשר עשה מרדכי
למלך אחשורוש'...

”וַיֵּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה נַּעֲשֶׂה יָקָר וַגְּדוּלָּה
לְמְרֻדְכֵי עַל זֶה וַיֵּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ
מִשְׁרָתָיו לֹא נַעֲשֶׂה עִמּוֹ דָּבָר...” (ג, ו).

כעת הבין המלך, מדוע נדדה שנתו.
כנראה על שלא השבתי לו טובה...

לפתע שמע המלך מכיוון החצר, את
'פעמוני הכנסיה' מבגדיו של המן...

מיד.. "וַיֵּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בְּחָצֵר... וְהָמָן
בָּא לְחָצֵר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה יֵאמֹר
לְמֶלֶךְ לְתֹלוֹת אֶת מְרֻדְכֵי עַל הָעֵץ אֲשֶׁר
הִכִּין לוֹ" (שם, ד).

הם סירבו ואמרו, 'כל זמן שמרדכי
רבם שרוי בתענית, ישבו גם הם
בתענית'...

נדדו עליונים, נדדו תחתונים (מגילה טו
ע"ב) - כביכול, אמר הקב"ה 'אני אנדד
שינה מעיניי, ואתה אחשורוש הרשע,
תישן בשלוח על מיסתך?'...

מיד ירדו מלאכי השרת והחלו להכּוּט
אותו בקרקע. חביט חביט ולא בריך...

התחיל אחשורוש לצעוק צעקות
אימות מכאבים... נכנסו השומרים
לברר מה אירע, ומצאו את המלך
צועק, כשאין איש בפנים עימו: "חבטו
אותי, תעזרו לי..."

התנצלו השומרים ואמרו, אדונינו
המלך, אנחנו פה מבחוזן. איש לא
נכנס - הכל הוא דימיון... אנחנו מחוזן
לפתח, אין לך מה לדאוג, תעלה לישון
על משכבך...

וכשיצאו שוב הרגיש אחשורוש
חבטות חזקות... ושוב החל לצעוק...

הבין המלך כי יש כאן דברים... אולי
מישהו עשה לי בעבר טובה, ועדיין לא
שילמתי לו גמולו...

מיד... וַיֵּאמֶר לְהֵבִיא אֶת סֵפֶר הַזְּכָרֹנוֹת

המלך הביא כמה שוטרי יס"ם ואמר להם שילכו אחרי המן לראות האם מבצע הוא את ציווי המלך...
המן הלך ורחץ את מרדכי, סיפר אותו, והרכיבו על הסוס.

מרדכי רכב על הסוס, והמן היה קורא לפניו בקול גדול, "פָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בְּיָקְרוֹ" (שם)...

"וְהָמָן נִדְחַף אֶל בֵּיתוֹ אֲבֵל וַחֲפוּי רֵאשׁ... (שם, יב).

מרוב כל הקריאות שהיה קורא המן לפני מרדכי בכל העיר השתנה קולו, עד שהיה נשמע כאיש אחר.

בתו של המן ששמעה את הקריאות, חשבה בליבה שכנראה אביה הוא זה הרוכב על הסוס, ואילו מרדכי הוא זה שמנהיג את הסוס.

תיכף ומיד נכנסה לבית הכסא, וחיפשה "סיר לילה" מלא עם מי רגליים... "והלא מי רגליים יפים לה"...

עלתה לקומה שלישית ומשם שפכה את כל העביט על ראש אביה - "קליעה למטרה"... ולבסוף אף זרקה את הכלי ישירות על ראשו...

כתב המלבי"ם: " (בפסוק זה) מודיע תוקף הנס שלא היה טבעי, כי באותו הרגע בא המן לתלות את מרדכי, ומסבב הסיבות כבר הכין לו כלי מות".

המן הגיע כדי לבקש לתלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו (אך למפרע הוברר כי את העץ הכין לו - להמן עצמו).

[המן הכין עץ שגובהו חמישים אמות, ובדק שרואים אותו מסוף העיר - כדי לתלות עליו את מרדכי...]

כששמע המן כי המלך רוצה להעניק ייקר וגדולה, היה בטוח כי כל זה מיועד עבורו, "וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ לְמִי יַחֲפֵץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יָקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי. וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בְּיָקְרוֹ וגו'" (שם, ו-ט).

אך בסוף נתהפך הכל - אמר המלך להמן: לך ועשה כן למרדכי, "אֶל תִּפְּלֵ דָבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ" (שם, י).

ומכאן נתגלגלו הדברים, עד שלבסוף נתלה המן על העץ.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מִיָּהָר קַח אֶת הַלְבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה כֵן לְמַרְדֳּכִי הַיְּהוּדִי.. (שם, י).

הוא לא הספיק להחליף את בגדיו וכבר באו שליחים לקחת אותו... בחוסר ברירה, המן לקח בגד יפה שמצא בהישג יד, ולבשו על כל הבגדים הצואים שהיו עליו, ותיכף הלך בעקבות שומרי המלך...

”וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וְהָמֵן לְשָׂתוֹת עִם אֶסְתֵּר הַמִּלְכָּה” (א, ז).

כשנכנס המן עם בגדיו הסרוחים, התעורר המלך לחשוב בליבו ”מדוע ביקשה אסתר להביא את המצורע הזה למשתה...?”

ואסתר מנגד, עשתה זאת בידיעה שעלולה היא למסור נפשה ולמות עבור הצלת עם ישראל.

היא הסתכנה בדבר, כי קנאתו של המלך יכולה לבעור בו בחושבו כי היא והמן מתכננים לעשות משהו נגדו...

אמר לה הקב”ה את מסרת את נפשך? את תצילי את ישראל! וכך הצלת עם ישראל נסבבה על ידה...

”וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל גִּנַּת הַפִּיִּתָּן..” (שם, ו).

המן הסיר את הכלי מראשו כדי להתבונן מי הוא זה שכך עשה לו - [ליד ארמון ביתי עושים לי חפירת ראש'...?!].

וכשראה כי זוהי בתו, קרא לעברה ”בת נעוות המרדות...!”

מרוב הפחד והבהלה צנחה בתו צניחה חופשית מראש הבניין והתנפצה...

וכך התקיים בו שני דברים, גם ”אבל” וגם ”חפירת ראש” (”וְהָמֵן נָדַחַף אֶל בֵּיתוֹ, אֶבֶל [על ביתו שהתאבדה], וְחָפְיוּ רֹאשׁ [עם חפירת הראש שקיבל...]).

”וַיִּסְפַּר הָמֵן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וְלִכָּל אֲהֻבָּיו אֵת כָּל אֲשֶׁר קָרְהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ... אִם מִזְרַע הַיְהוּדִים מְרַדְּכֵי אֲשֶׁר הַחֲלוֹת לְנַפְל לְפָנָיו לֹא תוּכַל לוֹ כִּי נָפֹל תַּפּוּל לְפָנָיו..עוֹדִם מְדַבְּרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיִּבְחָלוּ לְהַבִּיא אֶת הָמֵן אֶל הַמִּשְׁתֵּה אֲשֶׁר עֲשִׂתָּהּ אֶסְתֵּר” (שם, ג-ד).

המן רצה להתרחץ ולהסתדר אחרי כל מה שעבר עליו, אבל לאסתר היה שב”כ... היא שלחה שליחים בציווי שיביאו מהר את המן, כמו שהוא, למשתה אשר הכינה עבורו...

הוא נגד התורה - פעם במפלגת המון,
ופעם במפלגת מרדכי...].

”וְנִהְיֶה הַיּוֹדֵם הַזֶּה אֲשֶׁר יִשְׁלֹטוּ הַיְהוּדִים
הַזֶּה בְּשָׂנְאֵיהֶם... קִיְמוּ וְקַבְּלוּ הַיְהוּדִים
עֲלֵיהֶם וְעַל זְרָעָם (ט, א-כז).“

הקב"ה, ישתבח שמו, היפך את הכל
לטובת ישראל!

אבל העיקר העיקר ביום הפורים
זה לזכור דבר אחד "קיימו וקיבלו
היהודים..."

כתוב במדרש היכלות, בזמן מרדכי,
לאחר שראו את הניסים ששינה
הקב"ה את הטבע לטובת ישראל,
בזכות מרדכי עם ישראל קיבלו על
עצמם את התורה שבעל פה.

הגם שקיבלו אותה קודם, במעמד
סיני - מ"מ שם היה זה באונס (כפה
עליהם הר כגיגית' (שבת פח ע"א) - לא היתה
התורה בתפארתה...).

ה' יעזרנו שיתקיים בנו הפסוק
”לְיְהוּדִים הַיְתָה אֹרְחָה וְשִׂמְחָה..“
(אסתר ח, טז), ושהקב"ה יאיר לנו במאור
התורה, ונדע ונבין שהתורה היא
השמחה האמיתית.

המלך יצא כועס אל גינת הביתן,
בינתיים הגיעו מלאכים שנראו בדמות
בניו של המון, והחלו לכרות את עצי
הגן.

לשאלת המלך "מה מעשיכם?"
השיבו: "אבא ציווה אותנו לעשות
זאת..."

נכנס המלך בחמתו לארמון ומה הוא
רואה? "וְהָמֵן נָפַל עַל הַמֶּטֶה אֲשֶׁר
אָסְתֵּר עָלֶיהָ", אמר לו המלך: "הַגֵּם
לְכַבּוֹשׁ אֶת הַמְּלָכָה עִמִּי בְּבֵית...?!"
(שם, ח-ט).

”וַיֹּאמֶר חֲרַבְוּנָה אֶחָד מִן הַסְּרִיסִים לְפָנָי
הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה הֵעִז אֲשֶׁר עָשָׂה הָמֵן
לְמַרְדְּכִי אֲשֶׁר דָּבַר טוֹב עַל הַמֶּלֶךְ עִמָּד
בְּבֵית הָמֵן גְּבוּהַ חֲמוּשִׁים אִמָּה וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ תִּלְהוּ עָלָיו“ (ז, ט).

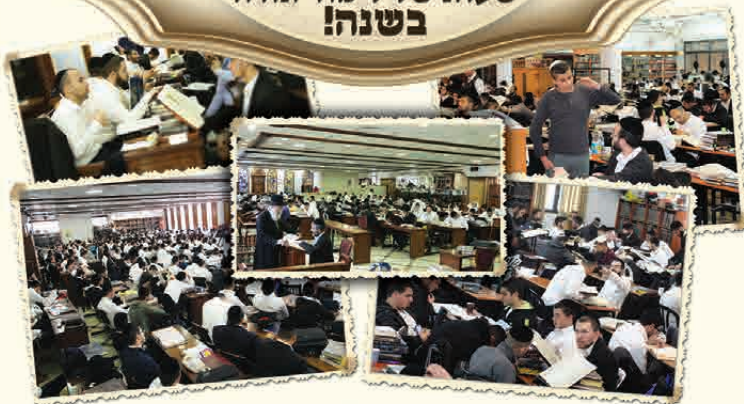
יש אומרים שחרבונה המוזכר כאן
הוא אליהו הנביא (אסתר רבה י', ט', ואבן
עזרא אסתר ז', ט), ויש אומרים שהוא
אותו חרבונה הראשון המוזכר גם
קודם, אלא שהיה גוי הפהפך (עי' מגילה
טז ע"א) [פעם אומר שהוא איש מאמין,
ולא שונא את התורה - ובפעם אחרת

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ- 10,555,000 שעות של לימוד תורה בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים **02-5000455**

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקת נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'ומה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל,
יעקב בן ברשה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.